

Un grup de pakistanesos de l'àrea tribal del Waziristan protestaven contra la utilització d'avions Predator davant del Parlament, a Islamabad, el

Depredadors de terroristes

En un moment en què s'ha obert un nou front a Líbia, els Estats Units podrien guanyar la guerra contra al-Qaida a l'Afganistan. Fonts de la intel·ligència nord-americana asseguren que això és gràcies als polèmics avions sense tripulant anomenats Predators.

desembre de l'any passat.

Deu anys després dels atemptats terroristes que van tenir lloc als Estats Units el setembre del 2001, l'instigador, l'organització al-Qaida, travessa el pitjor moment. Una de les principals raons és que el seu lideratge ja no gaudeix de la pau, la tranquil·litat i la seguretat del refugi que li proporcionaven les remotes i desèrtiques àrees tribals del Pakistan, properes a la frontera amb l'Afganistan. Això, si més no, es desprèn d'una sèrie documental que la BBC ha emès en dos episodis

Un avió no tripulat del model Predator sobrevola una zona desèrtica de la frontera entre l'Afganistan i el Pakistan.

durant la segona quinzena de març, presentats pel periodista Peter Taylor, que es va fer conegut pels seus llibres sobre l'IRA i el conflicte a Irlanda del Nord. Al documental de la BBC, titulat *La guerra secreta contra el terror*, es diu que els Estats Units guanyen la batalla a al-Qaida gràcies a la utilització d'uns avions moderns i sofisticats sense tripulant que disparen míssils aire-terra. La persona que ho assegura és Michael Hayden, que fou director de la CIA del 2006 al 2009. "Una part molt significativa del lideratge d'al-Qaida a la regió tribal ha estat eliminat", diu.

El programa de la CIA que va desenvolupar els Predators va començar els anys 90 amb l'objectiu de dur a terme missions de reconeixement i d'observació. Tanmateix, a partir del 1995 els Predator van entrar en missions de combat, bo i transportant míssils del model Hellfire. Els Estats Units han fet servir aquests avions dirigits per control remot en operacions a Sèrbia, Bòsnia, l'Iraq, el Iemen i, sobretot, a l'Afganistan i el Pakistan. Curiosament, segons la BBC, el programa de la CIA ha obtingut un impuls sota la presidència de Barack Obama, que ha autoritzat unes 160 missions a l'Afganistan, quatre vegades més que el seu predecessor, el president George W. Bush, per a atacar no solament al-Qaida, sinó també els talibans que

s'amaguen a la zona fronterera amb el Pakistan. Una de les intervencions més recents dels Predator va tenir lloc el dia 17 de març propassat, quan un atac dut a terme per un d'aquests ginys va matar quaranta persones, entre les quals molts civils, a l'àrea fronterera del Waziristan del Nord, al nord-est del Pakistan. Aquest atac fins i tot va motivar la condemna del primer ministre pakistanès, Yousuf Raza Gilani, que el va qualificar "d'irracional", segons un comunicat oficial difós per l'agència Reuters.

De fet, els atacs amb avions sense tripulant han suscitat una forta polèmica al Pakistan, sobretot pel mal que causen a la població civil. Diverses organitzacions de defensa dels drets humans, consultades per la BBC, asseguren que, tot i que és difícil de precisar la xifra exacta, fins ara centenars de civils han estat víctimes dels Predator. Segons la New America Foundation, amb seu a Washington, el 25% dels civils morts a la guerra de l'Afganistan entre el 2004 i el 2010 han estat víctimes d'atacs d'avions no tripulats. "Seríem molt ingenus de creure'ns la propaganda que diu que aquestes fantàstiques armes no maten gent innocent", assegurava, al seu torn, Clive Stafford Smith, director de Reprieve, una organització present a molts països que lluita per l'abolició de la pena de mort. En vista d'això,

Una arma més rendible

El Predator, juntament amb el Reaper, més modern, són dos avions sense tripulant fabricats per l'empresa californiana General Atomics i utilitzats per la CIA en la guerra contra el terrorisme internacional. Segons que assenyala el fabricant, els Predator tenen una autonomia de vol de quaranta hores, van equipats amb un sistema de control remot per satèl·lit i porten càmeres d'infraroigs i radar. El Predator va armat amb míssils antitanc supersònics del model Hellfire II, pensats per a ser disparats des d'helicòpters, mentre que el Reaper pot llançar també bombes guiades per làser com les que porten els avions de combat F16. El 7 de març passat, General Atomics va anunciar que havia lliurat a l'exèrcit dels Estats Units el Predator que fa 268. Aquesta empresa subministra també aquests aparells a l'exèrcit italià. Segons que assenyala el diari *The New York Times*, el 2009 els

Un Predator dispara un míssil Hellfire.

Predator tenien un cost de 4,5 milions de dòlars la unitat, cosa que els converteix en una arma molt més rendible que un avió de combat, que pot arribar a valer 150 milions.

Michael Hayden nega que les víctimes causades pels Predator es puguin considerar com un crim d'estat. "Això no són assassinats. Això és una guerra contra un enemic que va armat. Els Estats Units tenen dret a defensar-se", assegurava l'ex-director de la CIA al documental emès per la BBC.

Reacció contrària. Malgrat que la CIA consideri que els Predator són efectius en la lluita contra al-Qaida, en realitat, segons que explicava la BBC, fan molt de mal a la imatge dels Estats Units al Pakistan, sobretot perquè reforcen la propaganda antiamericana i contribueixen a aportar més militants a les files del terrorisme internacional. Sense anar gaire lluny, el dia 23 de gener passat, unes 10.000 persones es van manifestar a Peshawar, al nord del Pakistan, per a reclamar la fi immediata dels atacs dels Predator. Els manifestants, la majoria membres del Jamaat-e-Islami, el partit islamista radical més important del país, van blocar unes quantes carreteres durant hores i es van asseure davant el parlament local, amb pancartes i crits contra els Estats Units.

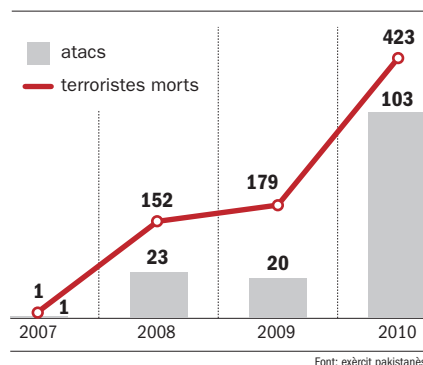
Ara bé, l'afer que il·lustra millor el malestar que hi ha al Pakistan contra els Estats Units per l'ús dels Predator és el procés obert el desembre del 2010 contra el cap de la CIA a Islamabad, que es feia dir Jonathan Banks. Segons que va avançar el diari

britànic *The Guardian*, Banks va fugir del Pakistan el 17 de desembre, just quan el seu nom es va fer públic arran d'una demanda judicial presentada per Karim Khan, un periodista del Waziristan del Nord que va perdre un germà en un atac d'un Predator. Segons que explicava *The Guardian*, la CIA va decidir de retirar immediatament el seu home a Islamabad, un dels càrrecs més importants de l'espionatge nord-americà, per tal d'evitar que hagués de comparèixer davant un tribunal i, a la vegada, estalviar-se un greu conflicte diplomàtic. En cas de ser considerat culpable d'assassinat, Banks s'hauria encarat a una condemna a pena de mort.

Sigui com sigui, al Pakistan no tothom és crític amb el programa d'avions dirigits per control remot de la

CIA. Tot i la impopularitat que tenen entre la població, tant el govern com la cúpula militar presten un suport discret als Predator. Una de les veus més autoritzades que n'ha defensat la utilització és el general Ghayur Mahmood, cap de la setena divisió de l'exèrcit del Pakistan, destinat al Waziristan del Nord. En una de les poc freqüents declaracions d'un alt càrrec de l'exèrcit, el general va acceptar la versió dels Estats Units i va assegurar que la majoria dels morts són terroristes d'al-Qaida o talibans. "Hi ha molts mites i rumors sobre els Predator americans i les víctimes que causen, però la realitat és que la majoria dels morts són terroristes. Sí que hi ha víctimes civils d'aquests atacs de precisió, però la majoria són terroristes, molts dels quals estrangers", va afirmar el general Mahmood el dia 9 de març. De fet, segons un comunicat emès per la setena divisió de l'exèrcit pakistanès, entre el 2007 i el 2011 hi ha hagut 164 atacs amb avions Predator, que han llevat la vida de 964 terroristes, dels quals 793 eren afganesos i la resta àrabs, uzbeks, tadjiks, txetxens, filipins i marroquins. Amb tot, el general Ghayur Mahmood va reconèixer que els atacs dels Predator tenen repercussions negatives, perquè, segons ell, espanten la població i la fan emigrar.

Les víctimes dels Predator

Xevi Camprubi